

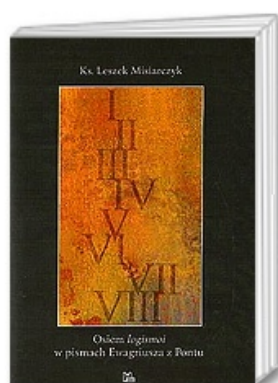
Zobacz więcej w księgarni religijnej Izajasz:

[Osiem logismoi w pismach Ewagriusza z Pontu](#)

ks. Leszek Misiarczyk

Osiem logismoi w pismach Ewagriusza z Pontu

Izajasz.pl

Wstęp

W chrześcijańskiej refleksji nad kondycją psychiczno-duchową człowieka punktem wyjścia jest najczęściej antropologia biblijna. W Księdze Rodzaju znajdujemy bowiem kilka ważnych elementów do zrozumienia stanu natury ludzkiej, wśród których dwa odgrywają zdecydowaną kluczową rolę. Po pierwsze, człowiek został stworzony na obraz i podobieństwo Boga jako ontycznie bardzo dobry i ukierunkowany na bycie z Nim. Z tego wynika wyraźnie, że człowiek ze swej natury, a nie z wyboru, jest dobry i antropologicznie "niedomknięty", otwarty na Boga. Ten wymiar duchowego podobieństwa do Boga jest zasadniczym wymiarem życia ludzkiego i nie można go wykluczać nie okaleczając jednocześnie samego człowieka. W konsekwencji więc człowiek znajduje z jednej strony słuszną szczęście i radość w zaspokajaniu swoich potrzeb, z drugiej zaś jest pociągany go do tego, by przekraczać samego siebie. Sens i cel życia ludzkiego znajduje się poza człowiekiem, a nie w nim samym. Po drugie, na początku swego istnienia człowiek doświadczył rzeczywistości, którą teologicznie określa się mianem grzechu pierwotnego, a filozoficznie czy psychologicznie można by nazwać stanem "rozbicia" natury ludzkiej czy permanentnej dysharmonii, konfliktu. Słusznie więc A. Görres stwierdza, że "nauka o grzechu pierwszych rodziców daje zadowalającą odpowiedź na pytanie, skąd bierze się nędza ludzkiego bytowania, będąca faktem nie budzącym u nikogo wątpliwości". Te dwie prawdy o człowieku objawione przez Boga w Piśmie Świętym są kluczowe do zrozumienia jego istoty: jest on z natury bardzo dobry, ale jednocześnie rozbity, pęknięty, w stanie ciągłej dysharmonii i zdolny do moralnego zła. Właściwa interpretacja tych prawd domaga się również, aby we wszelkich refleksjach antropologicznych traktować je łącznie, gdyż wykluczenie jednej z nich grozi błędnym rozumieniem natury samego człowieka. Znamy takie próby z historii pierwotnego chrześcijaństwa, gdy z jednej strony gnostycyzm i manicheizm negowały naturalną dobroć całego człowieka lub jego cielesności, z drugiej zaś pelagianizm kwestionując realizm grzechu pierwotnego prowadził do uznania człowieka za zdolnego do doskonalenia się tylko o własnych siłach. Te dwa zasadnicze błędne spojrzenia na człowieka powracały w różnych

formach na przestrzeni ostatnich dwóch tysięcy lat czy to w wersjach stricte teologicznych, czy też bardziej filozoficznych formach neopelagianizmu czy neomanicheizmu.

W oparciu o przedstawione wyżej dwa założenia antropologii biblijnej Ewagriusz z Pontu (ok. 345-399), jako pierwszy, jak się wydaje, stworzył kategorię ośmiu logismoj (namiętności, pragnień, demonów), które atakują i wprowadzają w stan ciągłego konfliktu naturę ludzką. Ich działanie jest szczególnie ostro widoczne w życiu anachoretów, którzy udawali się na pustynię, by tam poprzez ascezę wspartą łaską Boga starać się na nowo przywrócić ową pierwotną harmonię w swoim człowieczeństwie. P. Négrier słusznie stwierdza, że tematyka grzechów głównych, rozwinięta przez Ewagriusza, a przejęta później przez Jana Kasjana i autorów średniowiecznych, nie jest "spontanycznym wytworem antycznej chrześcijańskiej myśli monastycznej", gdyż jest pochodzenia biblijnego i znajduje się już w Rdz 3-4. Choć prawdą jest, że Księga Rodzaju 3-4 opisuje rozprzestrzenianie się różnych grzechów po upadku pierwszych rodziców, to jednak nie znajdziemy w niej takiej samej kategorii ośmiu namiętnych myśli, jak u Ewagriusza. Wstępna analiza jego tekstów pozwala przypuszczać, że to właśnie on jest twórcą całej kategorii ośmiu logismoj jako pewnego spójnego systemu, która stanie się podstawą chrześcijańskiej nauki na temat siedmiu grzechów głównych

Księgarnia Izajasz poleca

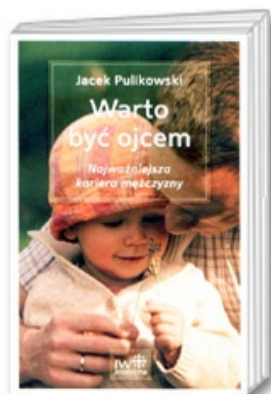
[Osiem duchów zła i sposoby walki z nimi](#)

Książka przedstawia naukę Ewagriusza z Pontu na temat ośmiu duchów zła zwanych też myślami namiętnymi (gr. logismoi) atakujących każdego człowieka, czyli obżarstwa, nieczystości, chciwości, smutku, gniewu (złości), acedii, próżności i pychy.

[Ojca Leona słów kilka](#)

"Ojca Leona słów kilka" to niezwykła książka napisana przez niezwykłego człowieka. Ojciec Leon Knabit OSB dzięki swojej zdolności mówienia o rzeczach trudnych w sposób prosty i zrozumiały podejmuje najważniejsze problemy współczesnego człowieka. Dla autora nie ma tematów TABU.

[Warto być ojcem](#)

Fascynująca książka o roli męża i ojca w rodzinie. O radości z bycia ojcem, ale także o odpowiedzialności, władzy i służbie.

[Warto naprawić małżeństwo](#)

Naprawdę chcesz naprawić swoje małżeństwo? Zaczynaj od teraz! Ta książka pomoże Ci znaleźć przyczynę problemu a potem powie jak z nim zwyciężyć.